

HUISSTIJLHANDBOEK

**OUDE
HOLLANDSE
WATERLINIE**

INHOUD

Propositie	3
Logo	4
Kleurenpalet	5
Primaire kleuren	5
Secundaire kleuren	6
Typografie	7
Stijlelementen	8
Merk aan het werk	9

PROPOSITIE

De Oude Hollandse Waterlinie loopt van Muiden tot aan Gorinchem en was bijna 350 jaar geleden onze redding in de oorlog tegen een Franse legermacht van 120.000 man.

In 1672, bekend als 'het Rampjaar', werd water voor het eerst grootschalig ingezet als verdedigingsmiddel. Door grote delen land onder water te zetten, kon de vijand niet verder. Was dit wel gelukt, dan spraken we wellicht Frans in plaats van Nederlands. De spannende gevechtshistorie van de Oude Hollandse Waterlinie is vandaag de dag nog altijd te ontdekken en te beleven.

In het mooie Nederlandse landschap kun je de Oude Hollandse Waterlinie en haar verhalen beleven via activiteiten, routes en bezoeken aan het indrukwekkende Fort Wierickerschans en verdedigingswerken zoals Slot Loevestein en Het Muiderslot. Ondermeer de prachtige vestingssteden Nieuwpoort, Gorinchem, Schoonhoven, Woerden, Oudewater en Naarden maken onderdeel uit van het militaire erfgoed en ademen de historie op unieke wijze uit.

LOGO

Stukje over herkomst logo. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua.

Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Full colour logo - het voorkeurslogo

Diapositief logo, voorkeur

Diapositief logo, tweede keus

Zwart logo (alleen bij uitzondering)

Grijs logo (alleen bij uitzondering)

KLEURENPALET

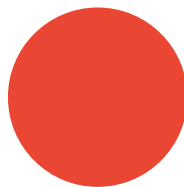
Primaire kleuren

De Oude Hollandse Waterlinie hanteert 3 primaire kleuren, dit zijn gelijk de kleuren die je terugvindt in het logo.

Je kunt ook gebruik maken van percentages van de volle kleur (10%, 20% 30% etc. van de volle kleur).

Gebruik zwart alleen voor teksten.

Primaire kleuren

Rood

CMYK

C 0%
M 83%
Y 80%
K 0%

RGB

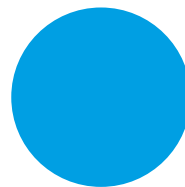
R 233
G 71
B 52

PMS

NTB

Hex

#e84633

Hemelsblauw

CMYK

C 100%
M 0%
Y 0%
K 0%

RGB

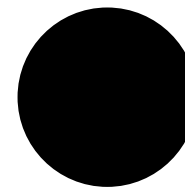
R 0
G 159
B 227

PMS

NTB

Hex

#009ee3

Zwart

CMYK

C 0%
M 0%
Y 0%
K 100%

RGB

R 0
G 0
B 0

PMS

Process Zwart

Hex

#000000

KLEURENPALET

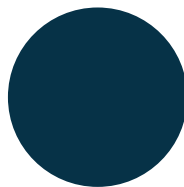
Secundaire kleuren

Om communicatiemiddelen visueel aantrekkelijk en onderscheidend te maken is er ook een secundair kleurenpalet, bestaande uit 4 kleuren. Deze kleuren zijn goed te combineren met onze primaire kleuren.

Gebruik deze kleuren in bijvoorbeeld tabellen, illustraties, kaarten of infographics.

Je kunt ook gebruik maken van percentages van de volle kleur (10%, 20% 30% etc. van de volle kleur).

Secundaire kleuren

Donkerblauw

CMYK

C 0%
M 72%
Y 46%
K 47%

RGB

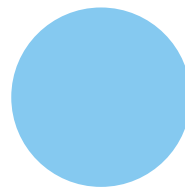
R 6
G 50
B 71

PMS

NTB

Hex

#063147

Zachtblauw

CMYK

C 50%
M 5%
Y 0%
K 0%

RGB

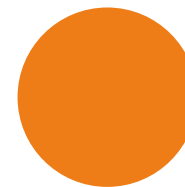
R 133
G 201
B 240

PMS

NTB

Hex

#84c9f0

Oranje

CMYK

C 0%
M 60%
Y 95%
K 0%

RGB

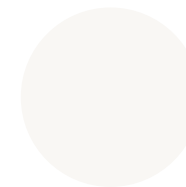
R 239
G 125
B 23

PMS

NTB

Hex

#ef7d17

Beige

CMYK

C 3%
M 3%
Y 5%
K 0%

RGB

R 249
G 247
B 244

PMS

NTB

Hex

#f9f6f3

TYPOGRAFIE

Typografie is een belangrijk onderdeel van een huisstijl. Een visuele identiteit valt of staat met het consistent gebruik van de gekozen lettertypes.

De Oude Hollandse Waterlinie gebruikt twee varianten uit dezelfde *font-family*: de Gotham en de Gotham Rounded.

Koppen

Gotham Rounded Bold - Kapitalen

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ1234567890!#&*€\$()

Subkoppen & intro's

Gotham Rounded Bold - Kapitaal / Onderkast

**abcdefghijklmnopqrstuvwxyABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ1234567890!#&*€\$()**

Gotham Rounded Medium - Kapitaal / Onderkast

**abcdefghijklmnopqrstuvwxyABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ1234567890!#&*€\$()**

Platte tekst & highlights

Gotham Book & Book Italic- Kapitaal / Onderkast

**abcdefghijklmnopqrstuvwxyABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ1234567890!#&*€\$()***abcdefghijklmnopqrstuvwxy
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ1234567890!#&*€\$()*

Gotham Medium & Medium Italic- Kapitaal / Onderkast

**abcdefghijklmnopqrstuvwxyABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ1234567890!#&*€\$()***abcdefghijklmnopqrstuvwxy
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ1234567890!#&*€\$()*

Gotham Bold & Bold Italic- Kapitaal / Onderkast

**abcdefghijklmnopqrstuvwxyABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ1234567890!#&*€\$()***abcdefghijklmnopqrstuvwxy
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ1234567890!#&*€\$()*

STIJLELEMENTEN

De stijlelementen zijn afgeleid van het vlaggetje in het logo:

- **De pijl:** deze kan als drager voor koppen fungeren of om naar iets te verwijzen. Gebruik de pijl bij voorkeur aflopend.
- **De pijl als banier:** deze kan als drager voor logo's fungeren of om naar iets te verwijzen. Gebruik de pijl bij voorkeur aflopend.
- **Het 'hapje'** uit een foto of kader
- **Het vlaggetje** als watermerk

DE OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

DE OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

WATER ALS VIJAND EN BONDGENOOT

Nederland is een land van water, grachten, sluizen en dijken: stuk voor stuk geniale waterwerken.

HET MERK AAN HET WERK

Op deze en de volgende pagina's zie je ons 'merk aan het werk': voorbeelden van reeds gemaakt middelen ter inspiratie.

Z-Card

Uitnodiging vrijwilligersdag (offline / online)

UITNODIGING

VRIJWILLIGERSDAG
OUDE HOLLANDSE WATERLINIE
18 oktober 2024

Graag nodigen de erfgoedtafel Oude Hollandse Waterlinie en Stichting Forten Nederland je uit voor de vrijwilligersbijeenkomst Oude Hollandse Waterlinie op locatie de Bazuin in de Vesting Gorinchem. Jij bent samen met collega-vrijwilligers heel belangrijk voor de Oude Hollandse Waterlinie. Zonder jullie inzet zouden een heleboel locaties niet open kunnen voor het publiek. En zonder jullie zouden heel veel locaties er niet zo mooi bij liggen. Jullie zijn de gastheren en gastvrouwen en beheerders van al die bijzondere plekken en daarmee ambassadeurs voor de Oude Hollandse Waterlinie.

Daar willen we je graag voor bedanken en dat doen we door je uit te nodigen voor een vrijwilligersbijeenkomst inclusief een gezellige lunch en excursieprogramma. De uitnodiging is primair bedoeld voor vrijwilligers van de erfgoedtafel Oude Hollandse Waterlinie, echter degene binnen jouw organisatie die nauw met deze groep werkt of de groep coördineert of buiten de erfgoedtafel actief is met de Oude Hollandse Waterlinie, is tevens van harte welkom.

INCLUSIEF GEZELLIGE LUNCH
EN EXCURSIEPROGRAMMA!

Datum: 18 oktober 2024
Locatie: De Bazuin, Dalemwal 15d, 4201 DS Gorinchem
Tijd: 10.30 - 16.30 uur

Je kunt je t/m dinsdag 15 oktober aanmelden via fortennederland.nl. We hopen jullie in grote getale te mogen ontvangen op 18 oktober in Gorinchem.

Het programma ziet er globaal als volgt uit:

- 11.00 uur Welkom
- 11.05 uur Presentatie Historicus Marie Lammers (Monumentenbeert)
- 11.45 uur Presentatie Werkgroep Vesting Gorinchem
- 12.10 uur Kennisquiz met wethouder Attie Mager (Gemeente Gorinchem) en dankwoord
- 12.40 uur Lunch
- 14.00 uur Keuzeprogramma met:
 - Workshop vesting boeien maken
 - Vestingronddeling
 - Torenbeklimming
- 15.30 uur Afsluitende borrel
- 16.30 uur Einde

Informatie bord OHW

OUDEWATER

Kwetsbare plek

Oudewater was in het Rampjaar 1672 een kwetsbare plek. De waterlinie begon namelijk bij Hekendorp en Oudewater lag dus aan de Franse kant van de waterlinie. In allerlei gaf het stadsbestuur de sleutels over aan de Fransen.

De schrik zat er nog flink in, want bijna honderd jaar geleden - in 1575 - was Oudewater uitgemoord door de Spanjaarden; deze Oudewaterse moord stond de bevolking nog vers in het geheugen. Maar het viel mee: de Fransen vertrokken na een paar weken en daarna werd de stad ingenomen door Willem Adriaan, graaf van Home. Die voerde vanuit Oudewater vele aanvallen uit op de Franse bezetting van Woerden en Montfoort.

De vesting Oudewater

In de achttiende eeuw werden de vestingwerken van Oudewater gemoderniseerd. Aan de zuidkant van de stad kwamen er nieuwe vestingwerken. Ze zijn na 1816 afgebroken maar nog wel te herkennen aan het bochtige verloop van wegen en paden.

Verder beleven in Oudewater

Museum De Heksenwaag heksenwaag.nl

Stadsmuseum Oudewater geschiedkundigeverenigingoudewater.nl/gebouw-wa-van-oudewater/stadsmuseum/

Waterlinie Ommetje

- 1 Nieuwe Singel
- 2 Linschotersluis en Heulbrug
- 3 De Heksenwaag
- 4 Stadsmuseum
- 5 Biezenwal
- 6 Broeckerpoort
- 7 Westerwal
- 8 Gasplein
- 9 Groenekade

Scan de code voor meer info over de Ommetje

Het Oude Hollandse Waterlinie Wandelpad
Ontdek de vestingsteden en poorten van Nederlands spoorwiel waterlinie.

OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

Rampjaar 1672

In 1672 was de Nederlandse Republiek in oorlog. Vanuit Frankrijk, Duitsland en Engeland werd ons land aangevallen. Het volk was **redeloos**, deregering **radeloos** en het land **reddeloos**.

Om de oprukkende legers tegen te houden, besloot stadhouder Willem III het land onder water te zetten van Muiden aan de Zuiderzee tot in Noord-Brabant. Zo ontstond de Oude Hollandse Waterlinie.

Boeren moesten toezien hoe hun landerijen onder water kwamen te staan. Veel van hun oogsten en vee gingen verloren.

De inundatie bleek uiteindelijk succesvol. Amsterdam, Leiden en Den Haag werden gespaard, al werden veel dorpen en steden toch nog platgebrand en geplunderd. Maar in 1673 dropen de Franse troepen van Lodewijk XIV af.

Na het Rampjaar werden de vestingsteden extra versterkt om herhaling te voorkomen. Na 1816 maakte de oude linie plaats voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Maar veel vestingwerken zijn nog steeds zichtbaar in ons landschap.

Scan de code en zet de linie onder water!

Wandelpad

OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

VRIJWILLIGERSDAG
18 OKTOBER 2024
DE BAZUIN GORINCHEM

Inclusief gezellige lunch en excursieprogramma!

10

Argumentatiedocument Erfgoedlijn

**ARGUMENTATIE-
DOCUMENT
ERFgoedLIJN
OHw 2023-2033**

November 2023

INHOUD

Oude Hollandse Waterlinie

Doel van het argumentatiedocument

Projecten 2012-2022

Doelstellingen erfgoedlijn OHW 2023-2033

Kernthema's erfgoedlijn OHW 2023-2033

BIBLIOGRAFIE

Enderink, S. (red). (2022). Witte Plekken van de Waterlinie. Stichting Oude Hollandse Waterlinie.

Van Niekkerk, J., (red.) et al. (2023). Nieuwe projecten brengen Oude Hollandse Waterlinie tot leven. FCBT + Vesting Magazine, 10, 18-25.

COLOFON

Uitgever: Erfgoedpact Oude Hollandse Waterlinie Zuid-Holland

Tekst: Kij Kik, Juke van Niekkerk, Anita van Stavoren, Erwin van Klaveren, Benedikte Lampe, Anastasia van der Lugt, Arjan Rijdsdijk

Vormgeving en opmaak: Stichting Lindendreef Ondernemen

Nederlands plaats

Nederlands vesting

Bezette plaats

Bezette vesting

Versterking

Inundatie

WANDELEN IN DE OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

bijvoorbeeld prima mogelijkheden voor waterberging, historische landbouwtechnieken zijn in te zetten voor de landbouwtransitie en landschapsbeheer, en gemeenschapsgedichte projecten kunnen bijdragen aan het vergroten van de sociale cohesie. Door dergelijke mogelijkheden te benutten komen verleden, heden en toekomst straks nog beter samen in deze mooie erfgoedlijn.

Faro benadering

Tot slot hebben recente maatschappelijke ontwikkelingen ook in het erfgoedveld zijn weerklag gehad. De steeds grotere nadruk op inclusie, diversiteit en burgerparticipatie schreeuwen om een herziening van machtsverhoudingen en systematiek. In het kader hiervan heeft het verdrag van Faro (2005) steeds meer voeten aan de grond gekregen in Nederland. Sinds 2022 is de overheid dan ook voornemens om het verdrag te ratificeren. Dit betekent dat de mens centraal komt te staan in het perspectief op erfgoed en de erfgoedzorg. De waardering van erfgoed door leken wordt belangrijker en de professionele blik is minder leidend. Concreet houdt dit in dat burgerparticipatie, inclusie, verbreding van het begrip erfgoed en een bottom-up benadering aan veel gewichtiger rol gaan spelen in de erfgoedwereld en de omgang met erfgoed. Deze aspecten dienen bij de erfgoedlijn OHW – en daardoor in de uit te voeren projecten – dan ook duidelijk terug te komen.

Gids Linie van Boven

LINIE VAN BOVEN

WATER ALS VIJAND EN BONDGENOOT

Nederland is een land van water, grachten, sloten en dijken dankt voor zijn unieke waterwerken.

We wonen zelfs onder de zeespiegel. Het is bijna ondenkbaar dat een laagje water kon voorkomen dat een heel land ingepolderd werd. Maar die vijfde eeuw voor Christus was voor soldaten niet te diep en doornen te vaden en voor boeren juist weer te ondiep om te bevaan. De boeren van toen het land onder water gezet werd waren wat minder enthousiast. Ze herdenken soms sloten een dijk of draaiden een sluis dicht.

DE MEIJE

Meije is een lintdorp in het Groene Hart, langs het gelijknamige riviertje. Al rond het jaar 1000 vestigen zich hier de eerste bewoners. Op last van de bisschoppen van Utrecht wordt in de vroege Middeleeuwen aan de oostzijde van de rivier een begin gemaakt met de ontginning van het veenmoeras.

De rivier de Meije is in juni 1672 een grens van de Oude Hollandse Waterlinie. Polders tussen Zwammerdam en Woerden. Verlaten worden ten oosten van de Meije onder water gezet. Dorpen in de polders, zoals Zegveld, komen onder water te staan. Veel bewoners vluchten naar het westen, in de dorpen en in boerderijen langs de Meije worden soldaten ingekwartierd. De omstandigheden zijn slecht, en meermalen schrijven commandanten dat soldaten hun post hebben verlaten.

Begin december waarschuwt het hoogveermaatschap voor lage waterstanden in de polder bij Zegveld. Het raadt aan om enkele brede oeveringen te maken in het ij. Maar om de inundaties (oprijt) te houden zijn veel mannen nodig, mannen die niet altijd komen opdagen. Langzaam vriesen de inundaties dicht. Dat blijft in het bezette Woerden en Utrecht niet onopgemerkt.

Nr Kerst 1672 verlaten de Fransen met ruim tienduizend man uit Woerden hun route naar Den Haag loopt over de bevaan inundaties bij Zegveld, langs de Meije naar Alphen

aan den Rijn. Eenmaal daar is de waterlinie gepasseerd. Maar ondanks de winterse omstandigheden is het ij niet in staat zo'n grote legerschare te dragen. Haastig gemaakte bruggen storten in en zwaaibeden sleiden zakken door het ij. Ruim de helft van de Fransen keert terug naar Woerden. Het restant van de Franse aanvalsmacht trekt langs de Meije richting Zwammerdam. Dat is al verlaten door het Nederlands leger, dat zich terugtrekt naar Alphen aan den Rijn en daarna zelfs naar Liden.

Eenmaal in Zwammerdam besluiten de Fransen dat Den Haag onhaalbaar is geworden en zijn te weinig manschappen en het begint te doelen. Ze plunderen en verwoesten Zwammerdam en daarna ook Bodegraven. Dan trekken ze zich terug de Oude Rijn via Nieuwerbrug terug naar Woerden. Dat is mogelijk omdat Nederlandse soldaten ook daar hun posten hebben verlaten.

Nieuwe Hollandse Waterlinie

In 1815 verving de zogeheten Utrechtse Linie rondom de Domstad het midden van de Oude Hollandse Waterlinie: die lag toen via Woerden, Oudewater en Schoonhoven. De nieuwe continerale leger later de naam Nieuwe Hollandse Waterlinie, inmiddels Unesco Werelderfgoed Hollandse Waterlinie.

Linie van Boven

De beleving van de Oude Hollandse Waterlinie is vanaf de grond volkomen anders dan vanuit de lucht. Het verrassende perspectief van boven toont een uniek en door de mens ingericht landschap met veel water. Verdedigingswerken in dat oeroude polderlandschap worden vanaf hoogte goed zichtbaar. Je ziet dan hun bijzondere vorm en strategische ligging en ontbreekt de diversiteit. De geometrische stervormen van 17de-eeuwse vestingpolders veranderden geleidelijk tot de blaasvormige 19de-eeuwse forten. Met een vogelvluchtperspectief op de

waterrijke Hollandse polders kan je je de onderwaterzettingen van een waterlinie voorstellen. Je ziet de rymatische polderstructuur met dijken, kaden, vaarten en sloten

waardoor ons land droog wordt gehouden en waarmee in tijden van oorlog de militaire inundaties werden gerealiseerd.

De prachtige luchtfoto's en bijbehorende verhalen zijn vastgelegd in dit boekje Linie van Boven. Veel leesplezier!

11

Routegids

ROUTEGIDS OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

De 10 mooiste wandel- en fietsroutes van Muiden tot Gorinchem

ROUTE GIDS OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

De 10 mooiste wandel- en fietsroutes van Muiden tot Gorinchem

FORTENLANDROUTE

Nergens anders vind je zoveel forten, vestingsteden en kastelen bij elkaar als in Fortenland. Bewonder de oude stadswallen en bastions van Muiden, Naarden en Weesp, fiets langs het IJmeer en de Vecht.

Deze route gaat door maar liefst drie vestingsteden. Muiden, Naarden en Weesp vormden vroeger een vestingdriehoek, die de vijand weeg moest houden van het nabije Amsterdam. Wie Muiden hoort, denkt vast aan het Muiderslot. Maar je kunt ook naar Bezoekerscentrum Vesting Muiden, met een film over de historie, of de veerboot naar Fortenland Pampus nemen.

Geniet van het uitzicht over het IJmeer, waar vroeger de Zuiderzee lag. Via het Naarderbos bereik je Naarden Vesting met zijn stadspoorten, gracht en dubbele muren. Stal je fiets, slenter door de straatjes en bezoek het Vestingmuseum. Na Bussum gaat de route door het Fransche Kamp, vernoemd naar de vijandelijke troepen die er zaten.

Naast de 's Gravendijk Vaart fiets je richting Fort Uitermeer, waarachter het terras van Portierhouse Weesp ligt verscholen, muiden in het groen. Langs de Vecht slingert je richting Weesp, met Fort aan de Ossenmarkt. Meer forten zien? Scan met je mobiele de QR-codes op de knooppuntenborden voor de routebeschrijvingen.

bij Kruim Gouda. Bezoek het 'Touwmuseum in het charmante vestingstadje Oudewater, met daarna een lunch bij Brasserie Joie. Van het nagezicht kun je genieten in Zilverstad Schoonhoven. Hotel Restaurant Bevelde heeft een schitterend terras onder oude platanen, met zicht op de Lek. Sluit af met een drankje bij Kruim Gouda.

happentrappen.nl

Startpunt/Eindpunt
Bezoekerscentrum Vesting Muiden, Vestingplein 1, Muiden

Bezienswaardigheden
1. Bezoekerscentrum Vesting Muiden, Vestingplein 1, Muiden
2. Rijksmuseum Naarderland, Naarderweg 1, Naarden
3. Nederlands Vestingmuseum, Westwalstraat 6, Naarden
4. Fort Uitermeer, Uitermeer 5, Weesp
5. Fort aan de Ossenmarkt, Ossenmarkt 44, Weesp

Horeca
• Graaf Floris V van Muiden, Herengracht 72, Muiden
• Fort H, Herengracht 119, Muiden
• Strandpaviljoen De Zeemeuw, Zeeweg 3a, Muidenberg
• Eetcafé Het Hart, Catterhagenstraat 12, Naarden
• Portierhouse Weesp, Uitermeer 5, Weesp
• Bar Blaauw de Theetuin, Ossenmarkt 34, Weesp

Knooppunt

TIPS!

MET EEN KANO OVER RIVIEREN
De Oude Hollandse Waterlinie ontdekt je weer op een heel andere manier in een kano. Kom helemaal tot rust op het water, waar zwanen zwemmen en meerkoeten hun nestjes bouwen. Van het dorp Linschoten naar vestingstadje Oudewater, waar je over de kronkelende Lange Linschoten, met onderweg heel wat bruggetjes. Daarna volg je de Hollandse Lijst naar het mooie stadje Montfoort. In Oudewater en Montfoort kun je door de sluis heen, of de kano naar de andere kant dragen. Direct een goed moment voor een kop koffie.

Kanoverhuur:
• De Jonge Kano, Korte Linschoten Oostzijde 9, Linschoten
• Natuurcamping De Boerderij, Zuid Linschotenlaanweg 15, Snelrewaard

WATERLINIEOMMETJES

Waterlinieommetjes zijn kleine wandelroutes naar de vestingsteden van de Oude Hollandse Waterlinie. Je komt langs plekken waar de spannende historie nog zichtbaar is. Denk aan oude stadswallen, poorten, vestinggrachten en sluisen. Samen langs de Lek en de Rijn. Regel de tijd in de smalle straatjes en luister naar vogelgezang in de stadsparken. Pauzeren kan op een van de vele terrassetjes. Of geniet vanaf een bakje van het uitzicht over een weiland. Er zijn ommetjes in Woerden, Nieuwerhuis, Oudewater, Muiden, Weesp, Naarden, Schoonhoven, Nieuwpoort, Gouda, Leerdam, Montfoort en Gorinchem.

oudenhollandsewaterlinie.nl/routes/waterlinieommetjes

Wandelgids Oude Hollandse Waterlinie

Wandel van het Muiderslot naar Slot Loevestein met de nieuwe Wandelgids Oude Hollandse Waterlinie. De elf etappes gaan dwars door het Groene Hart, met volop waterrijke natuur. Onderweg leer je van alles over de oude verdedigingswerken. Hoe hield de lijn de vijand tegen in 1672? Wat gebeurde er op de markante plekken bij rivieren, sluisen, molens en vestingsteden? In de gids staan duidelijke kaarten, prachtige foto's en historische informatie. Op deze manier is wandelen niet alleen ontspannend en gezond, maar ook leuk en leerzaam. Bestellen kan via oudenhollandsewaterlinie.nl/wandelgids.

Kaart

OUDE HOLLANDSE WATERLINIE

Legenda:

- Vesting
- Plaats
- Bezette vesting
- Bezette plaats
- Fort/schans
- Kasteel
- Inundatiegebied

0 5 10 km

ONTDEK DE VESTINGSTEDEN van de Oude Hollandse Water

ONTDEK DE VESTINGSTEDEN

Vestingsteden hebben karakter. Gesticht in de middeleeuwen werden ze later onderdeel van de waterlinies. Binnen de muren, wallen en bastions hangt een intieme sfeer.

Een historische stadswandeling, langs charmante boetiekjes, desgewenst met een culinaire *pitstop* is gewoon een must. Die karakteristieke vestingcultuur vind je ook terug

in de vele musea en ambachtelijke werkplaatsen die de Oude Hollandse Waterlinie rijk is: van touwslagers tot glasblazers en van zilversmeden tot kaasmakers.

WANDELEN & FIETSEN

Ontdek de linie op sportieve wijze via prachtige routes. Bestel de gratis routegids Oude Hollandse Waterlinie. Met "Het Oude Hollandse Waterlinie-pad" wandel je langs de hele linie - van Muiden tot Woudrichem - in 11 etappes. Fiets de Gouden Eeuw Driehoektocht tussen vestingsteden Gouda, Schoonhoven en Oudewater.

SCHATBEWAARDER VAN HOLLAND

De eeuwenoude Oude Hollandse Waterlinie is een icoon in het Nederlandse landschap en was van groot belang voor het behoud van Holland in de 17de en 18de eeuw. Er is hard gevochten tegen onder meer de Fransen, die Holland en zijn rijkdom wilden overheersen. De slimme manier waarop water werd ingezet als verdedigingsmiddel spreekt nog altijd tot de verbeelding. Ervaar de schatten van de Oude Hollandse Waterlinie en kom naar een van de negen fraaie vestingsteden. Samen met Fort Wierickerschans, het Muiderslot en Slot Loevestein markeren zij de waterlinie.

Campagne Expeditie Oude Hollandse Waterlinie (gericht op jonge doelgroep)

Online banners

WANDEL LANGS DE LINIE

Ontdek de linie op sportieve wijze via prachtige routes. Bestel de gratis [route-gids](#) Oude Hollandse Waterlinie.

**OUDE
HOLLANDSE
WATERLINIE**

WANDEL LANGS DE LINIE

Ontdek de linie op sportieve wijze via prachtige routes. Bestel de gratis [route-gids](#) Oude Hollandse Waterlinie.

**OUDE
HOLLANDSE
WATERLINIE**

WANDEL LANGS DE LINIE

Ontdek de linie op sportieve wijze via prachtige routes. Bestel de gratis [route-gids](#) Oude Hollandse Waterlinie.

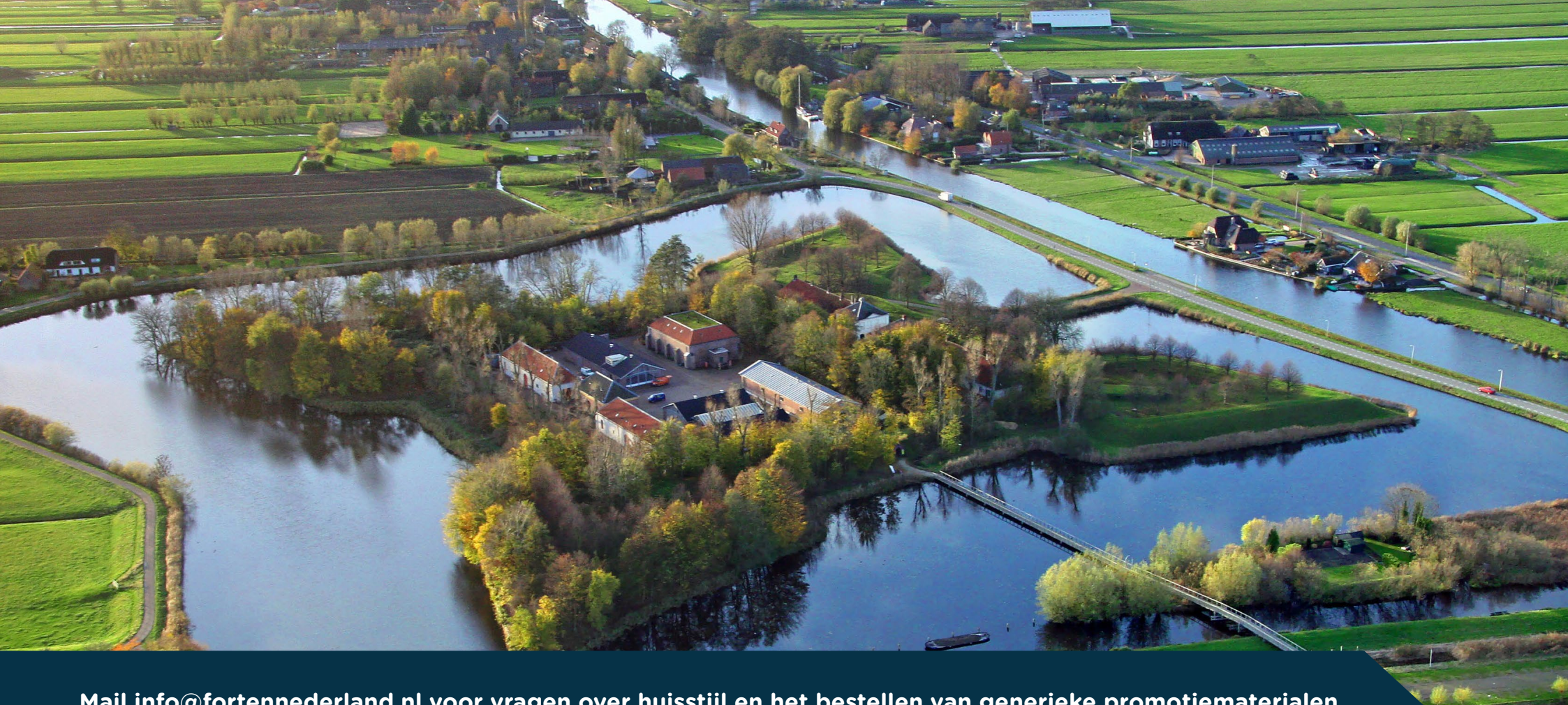

**OUDE
HOLLANDSE
WATERLINIE**

WANDEL LANGS DE LINIE

Ontdek de linie op sportieve wijze via prachtige routes. Bestel de gratis [route-gids](#) Oude Hollandse Waterlinie.

Mail info@fortennederland.nl voor vragen over huisstijl en het bestellen van generieke promotiematerialen

Voor overige vragen over de
Oude Hollandse Waterlinie,
mail contact@ohwl.nl

**OUDE
HOLLANDSE
WATERLINIE**